

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **L. K.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2021, č. j. MPSV-2021/175957-711/1, o nesouhlasu Městského soudu v Praze s postoupením této věci usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2021, č. j. 58 Ad 22/2021 - 6, vedené nyní u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 11 A 11/2023,

takto:

- I. Nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci, vedené nyní u tohoto soudu pod sp. zn. 11 A 11/2023, **je důvodný.**
- II. Soudem **místně příslušným** k projednání a rozhodnutí věci, vedené nyní u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 11 A 11/2023, je Krajský soud v Praze.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 22. 11. 2021, č. j. MPSV-2021/175957-711/1, žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) ze dne 27. 9. 2021, č. j. 46000/009704/21/010/PT. Posledně zmiňovaným rozhodnutím ČSSZ postupem podle § 100 správního řádu zamítla návrh žalobce o obnovu řízení ve věci završené rozhodnutím ČSSZ ze dne 11. 12. 2015, č. j. 6310221467/46091-KRM, kterým byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 13. 7. 2015, č. j. 631 022 1467, o zamítnutí žádosti žalobce o invalidní důchod, a toto rozhodnutí potvrdila.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Praze žalobou. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 20. 12. 2021, č. j. 58 Ad 22/2021 - 6, věc postoupil podle § 7 odst. 6 věty první soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. Svůj postup odůvodnil tím, že jakkoli se původní řízení, jehož obnovy se žalobce domáhá, mohlo týkat věci důchodového pojištění ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s. (žádosti o přiznání invalidního důchodu), podaná žaloba směřuje proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na obnovu tohoto řízení. S odvoláním na přiměřeně aplikovatelný názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2018, č. j. 2 As 188/2018 - 19, krajský soud dovodil, že řízení o povolení obnovy řízení nemá

úzkou souvislost s původním řízením; tímto rozhodnutím bylo pouze rozhodnuto, zda dojde k opětovnému „otevření“ již pravomocně rozhodnuté věci. Za této situace podaná žaloba nebyla podána *ve věci důchodového pojištění* a neuplatní se tak zvláštní úprava místní příslušnosti soudu v těchto věcech. Za použití obecné úpravy místní příslušnosti (§ 7 odst. 2 s. ř. s.) je místně příslušným soudem Městský soud v Praze, v jehož obvodu se nachází sídlo správního orgánu, který ve věci rozhodl v prvním stupni (rozhodl o žádosti o obnovu řízení).

[3] Městský soud v Praze, který postoupenou věc vede pod sp. zn. 11 A 11/2023, vyslovil s jejím postoupením nesouhlas. Předložil proto věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o místní příslušnosti ve smyslu ustanovení § 7 odst. 6 s. ř. s. Podle názoru městského soudu je odkaz krajského soudu na závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 188/2018 - 19, nepřiléhavý, neboť se z něj nepodává výklad pojmu *věc* ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s. K této otázce se naopak vyslovil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 25. 2. 2022, č. j. Nad 202/2020-59, kde konstatoval, že určení místní příslušnosti soudu ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s. se vztahuje na všechny typy řízení upravené v s. ř. s. Touto optikou lze dospět k závěru, že řízení o žádosti o obnovu řízení není zvláštním typem řízení; podstatné je, zda se taková žádost týká řízení, ve kterém bylo rozhodováno ve věcech uvedených v § 7 odst. 3 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že v řízení, o jehož obnovu bylo žalobcem žádáno, bylo vedeno ve věci důchodového pojištění, uplatní se i v nyní posuzovaném případě pro určení místní příslušnosti soudu § 7 odst. 3 s. ř. s., tj. věcně příslušným k projednání žaloby je soud, v jehož obvodu se žalobce zdržuje. Protože se žalobce zdržuje v obvodu Krajského soudu v Praze, měl by Nejvyšší správní soud určit, že místně příslušným soudem je v dané věci právě tento soud.

[4] Nejvyšší správní soud k věci především uvádí, že právní názor vyslovený v rozsudku tohoto soudu č. j. 2 As 188/2018 - 19, na který poukazuje krajský soud, skutečně vyznívá ve prospěch postupu zvoleného krajským soudem. Podle publikované právní věty k tomu toto rozsudku *„[ř]ízení o povolení, či nařízení obnovy řízení podle § 117 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, je, na rozdíl od řízení o prohlášení nicotnosti podle § 105 daňového řádu, řízením, které nemá úzkou souvislost s původním řízením. Jeho 'předmětem' není přezkoumávané rozhodnutí v úzkém slova smyslu, jak je tomu u zkoumání, zda takové rozhodnutí je, či není nicotné, nýbrž to, zda jsou dány důvody k opětovnému 'otevření' řešení věci původním rozhodnutím již vyřešené. Místně příslušným k projednání žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. proti rozhodnutí ve věci nařízení, či povolení obnovy podle § 117 a násl. daňového řádu je krajský soud, v jehož obvodu je sídlo správce daně, který v této věci rozhodl v prvním stupni, nikoli soud, v jehož obvodu je sídlo správce daně, který vydal rozhodnutí, jehož se řízení ve věci nařízení, či povolení obnovy řízení týká“*. Fakt, že byl tento právní názor vysloven na půdorysu úpravy daňového řízení, není podstatný, neboť podstata institutu obnovy řízení je v daňovém i správním řízení shodná.

[5] Současně ovšem nelze pominout právní závěry plynoucí z usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu č. j. Nad 202/2020-59, kterých se dovolává městský soud. Přestože se rozšířený senát vyjadřoval k otázce místní příslušnosti soudu k projednání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu v řízení o žádosti o obnovu řízení ve věci vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání (tj. zda se i v tomto případě uplatní speciální pravidlo uvedené v § 7 odst. 3 s. ř. s.), jsou jím vyslovené závěry použitelné i pro věc nyní posuzovanou. Předmětem posouzení rozšířeného senátu byla otázka, zda se v případě

pokračování

žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu pojmově může jednat o věc *zaměstnanosti* ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s., anebo zda se místní příslušnost bude vždy určovat podle obecného pravidla vyjádřeného v § 7 odst. 2 s. ř. s., tedy bez ohledu na to, v jaké věci měl nečinný správní orgán rozhodnout. Rozšířený senát konstatoval, že § 7 s. ř. s. v odst. 2 i 3 při stanovení kritérii místní příslušnosti hovoří o „věci“ [„(...) sídlo správního orgánu který ve věci vydal rozhodnutí (...)“, respektive „ve věcech důchodového pojištění (...)“]. Upozornil, že „[v] obecném pravidle [...] tento pojem zjevně odkazuje na předmět činnosti veřejné správy, neboť až poté je upřesněno, že se vztahuje na soudní řízení o žalobách proti rozhodnutí nebo proti jinému zásahu správního orgánu. Již tato formulace proto naznačuje, že zvláštní pravidlo stanovené v § 7 odst. 3 s. ř. s. pouze modifikuje věc, jakožto obsahový předmět činnosti veřejné správy, nikoli žalobní či jiný návrhový typ dle soudního řádu správního.“ (zvýraznění doplněno). Poté, co vyložil smysl speciální úpravy místní příslušnosti soudu v § 7 odst. 3 s. ř. s. (primárně co nejsnazší přístup k soudní ochraně v určitých typech sporů zejména z důvodu předpokládaného sociálního či zdravotního znevýhodnění žalobců), uzavřel, že „[p]odstatné je pro účely určení místní příslušnosti pouze to, jaké věci (ve smyslu materie) se týká dané správní řízení, nečinnost, zásah správního orgánu či opatření obecné povahy.“ (zvýraznění doplněno).

[6] Je tedy zřejmé, že rozšířený senát obecně považuje za rozhodující kritérium pro určení místní příslušnosti soudu „*definici věci*“; tou je ve správním řízení hmotné právo či povinnost, o nichž má být v řízení rozhodnuto. Obnova řízení je procesní institut, jehož prostřednictvím má být o právu či povinnosti účastníka či účastníků řízení po právní moci rozhodnutí ve věci rozhodnuto znovu. V obecné rovině je řízení o obnově zahájeno již návrhem některého z nich na obnovu řízení, anebo nařízením obnovy z moci úřední. V prvním případě je však pro věcné projednání žádosti nutný ještě jeden průběžný úkon – rozhodnutí o povolení obnovy. Dojde-li v první fázi tohoto řízení k povolení obnovy, ve druhé fázi (obnoveném řízení) je o věci samé (o právech či povinnostech účastníka) zpravidla rozhodnuto znovu. Přestože se na základě žádosti účastníka rozhoduje v první fázi pouze o otevření prostoru pro nové posouzení věci, nelze přehlédnout, že již v této fázi provádí správní orgán předběžné právní posouzení, neboť musí uvážit, zda dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy mohou být žadateli ku prospěchu. Nelze tedy striktně obě fáze oddělovat na fázi ryze procesní a fázi věcného posouzení; i v případě, že obnova není povolena, není s ohledem na výše popsanou konstrukci řízení o obnově možné konstatovat, že fáze řízení o povolení obnovy byla vedena zcela mimo věc ve smyslu výše uvedeném.

[7] Jestliže tedy v nyní posuzovaném případě byla podána žádost o obnovu řízení, ve kterém bylo rozhodnuto o žádosti o invalidní důchod, jde i nyní o žádost *ve věci důchodového pojištění* ve smyslu § 7 odst. 3 s. ř. s. Místní příslušnost soudu o žalobě proti rozhodnutí, kterým byla taková žádost zamítnuta, se tak řídí právě posledně zmiňovaným ustanovením zákona.

[8] Současně je zřejmé, že usnesením rozšířeného senátu č. j. Nad 202/2020-59 byly překonány závěry vyslovený v rozsudku tohoto soudu č. j. 2 As 188/2018 - 19. Právní názor rozšířeného senátu nadto vede k odstranění důsledků plynoucích z posledně zmiňovaného rozsudku, kdy by byl k přezkoumání rozhodnutí o povolení (či nepovolení) obnovy řízení místně příslušný soud podle obecného pravidla (§ 7 odst. 2 s. ř. s.), zatímco k přezkoumání rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení soud podle povahy věci (§ 7 odst. 3 s. ř. s.); pro takový postup nelze nalézt právní ani praktické argumenty (k tomu blíže viz

argumentace rozšířeného senátu o důvodech zavedení zvláštní místní příslušnosti soudu v případech uvedených v § 7 odst. 3 s. ř. s.).

[9] S ohledem na výše uvedené proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci je důvodný (výrok I.) a současně určil, že soudem místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci je Krajský soud v Praze (výrok II.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2023

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu